

Datum: 2025-10-22

Ärendenummer: SLK-2025-00724

Landsbygds- och infrastrukturdepartementet

li.transport.remissvar@regeringskansliet.se

Kopia: li.transport.remissvar@regeringskansliet.se

Diarienummer: LI2025/01130

## **Göteborgs Stads yttrande över Remiss från Landsbygds- och infrastrukturdepartementet - Arlanda – en viktig port för det svenska välståndet (SOU 2025:67)**

Den statliga utredningen koncentrerar sina förslag till att öka kapaciteten i infrastrukturen och förbättra tillgängligheten till och från Arlanda flygplats, med syfte att stärka konkurrenskraften för Arlanda flygplats. Slutbetänkandets förslag omfattar Arlanda flygplats och dess omland, där ett antal kommuner ingår. Det är bra att en sådan behovsbild har fångats och nu finns sammanställd i slutbetänkandet. Göteborgs Stad delar bedömningen att Arlanda är en central resurs regionalt, nationellt och internationellt samt har utifrån detta en viktig roll för landet.

Göteborgs Stad ser dock anledning att lyfta västsvenska perspektiv och behovsbild, bland annat utifrån de synpunkter som lyfts till departementet i tidigare betänkanden. Förslagen som utredningen omfattar för Arlandas när- och omland behöver tydligare ses i en nationell kontext. Det är en avgränsad bild som ges i den statliga utredningen avseende de nationella behoven av ökad kapacitet av infrastruktur och stärkt konkurrenskraft i en nationell kontext. Infrastruktur och satsningar för och på olika trafikslag samt att se till totalförsvarets behov är systemfrågor som behöver hänga samman. Göteborgs Stad ser därför att en mer övergripande och kompletterande bild fortsatt behöver delges Landsbygds- och infrastrukturdepartementet.

Göteborgs Stad väljer först att kommentera några av slutbetänkandets antaganden där förtydliganden efterfrågas. Dessa är flygbränsle och teknisk omställning, ökad flygtrafik och behov av minskade flygresor samt klimatmål och konsumtion. Utifrån slutbetänkandets konstaterade avseende kostnader för genomförandet av satsningar kopplat till Arlanda lyfts som kompletterande fakta den tydliga behovsbild som sedan lång tid finns konstaterad för Västsverige.

### **Flygbränsle och teknisk omställning:**

Slutbetänkandet förlitar sig i stor utsträckning på teknologiska genombrott för att nå målbilden om ett fossilfritt flyg. Flygbränslets omställning bedöms som avgörande, där el och biobränslen pekas ut som de mest realistiska alternativen på kort och medellång sikt. Samtidigt konstaterar utredaren att det finns en tydlig risk att produktionen av biobränsle inte ökar i den takt som krävs, samtidigt som efterfrågan förväntas öka kraftigt. En sådan utveckling skulle resultera i en ökning av utsläppen och att målet om fossilfritt transportsystem till 2045 inte nås. Göteborgs Stad ser vikten av att biodrivmedelsinblandningen följer den utveckling som föreslås av EU – från 6 procent 2030 till 34 procent 2040 – för att bidra till måluppfyllelse. Elektrifiering av flyget

bedöms däremot inte kunna bidra i någon större omfattning inom samma tidsperspektiv, vilket också framgår av Göteborgs klimatomställningsanalys.

### **Ökad flygtrafik och behovet av minskade flygresor:**

Slutbetänkandet pekar på att flygtrafiken till och från Arlanda förväntas öka från 23 miljoner passagerare 2024 till cirka 40 miljoner år 2050. Samtidigt konstateras att det råder stor osäkerhet kring denna utveckling. Trots detta saknas en analys av andra möjliga scenarier samt en konsekvensanalys av den förväntade ökningens (till 40 miljoner passagerare) påverkan på klimatmålen och vilka utsläpp som orsakas. Göteborgs Stad efterfrågar ett tydligare fokus på hur behovet av flygresor kan minska, samt vilka alternativ som finns för att ersätta dessa med mer klimatneutrala transporter. Göteborgs klimatomställningsanalys visar att flygresandet från Göteborg måste minska med 60 procent för att stadens klimatmål ska kunna nås till år 2035. Ett liknande resonemang efterfrågas på nationell nivå i slutbetänkandet.

### **Klimatmål och konsumtion:**

Enligt den svenska klimatlagen ska inrikes transporter, inklusive flyget, vara fossilfria till 2045, och EU:s klimatlag anger att unionen ska vara klimatneutral senast 2050. Slutbetänkandet lyfter utmaningar kopplade till de nationella miljömålen och deras etappmål, men Göteborgs Stad bedömer att de föreslagna åtgärderna är otillräckliga. Staden bedömer vidare att teknisk utveckling inte ensamt är tillräcklig. Det krävs även förändrade konsumtions- och beteendemönster, vilket helt saknas i slutbetänkandet. Särskilt saknas konkreta förslag för hur det kommersiella flygresandet kan minska, samt hur dessa resor kan ersättas.

### **Västsvenskt perspektiv och behov av systemtänkande vid infrastruktursatsning:**

I slutbetänkandet görs bedömningen att infrastrukturåtgärderna med kopplingarna till Arlanda medföra en kostnad om cirka 45 mdkr. Göteborgs Stad vill fortsatt understryka vikten av att planen för Arlanda och dess omland inte påverkar investeringar och resurstillförsel till Västsverige och Landvetter flygplats på ett negativt sätt.

Göteborgs Stad lyfte i yttrandet för Flygplatsutredningen (Ds 2023:3) och underströk vikten av att planläggningsprocessen för ny järnväg Göteborg-Mölndal-Landvetter flygplats-Borås snarast skulle återupptas. Det är därför glädjande att ny järnväg Göteborg – Borås nu väntas gå in i ett genomförandeskede inom ramen för kommande nationella plan 2026–2037. Samtidigt har Västsverige fortsatt mycket stora kapacitetsbrister i järnvägssystemet, som kräver kraftfulla statliga satsningar för att möjliggöra för fler gods- och persontåg till och från Göteborg.

----

Vid behandlingen av ärendet i kommunstyrelsen förekom skiljaktiga meningar:

Tjänstgörande ersättaren Johannes Hultér (S) och Axel Josefson (M) yrkade att kommunstyrelsens yttrande skulle ha den lydelse som anges ovan.

Jörgen Fogelklou (SD) yrkade att kommunstyrelsens yttrande skulle ha den lydelse som framgår av yrkande från SD den 16 oktober 2025, se bilaga.

Kommunstyrelsen beslutade utan omröstning att bifalla Johannes Hulters och Axel Josefsons yrkande.

Göteborg den 22 oktober 2025

Göteborgs kommunstyrelse

Jonas Attenius

Mathias Sköld

## **Bilaga**

Yrkande (SD)

Kommunstyrelsen 2025-10-22

Ärende 13

## **Yrkande angående – Remiss från Landsbygds- och infrastrukturdepartementet - Arlanda – en viktig port för det svenska välståndet (SOU 2025:67)**

### **Förslag till beslut**

I kommunstyrelsen:

Göteborgs Stads yttrande över remissen ersätts med yttrandet enligt nedan och översänds till Landsbygds- och infrastrukturdepartementet.

### **Yrkandet**

#### **Göteborgs Stads yttrande över Remiss från Landsbygds- och infrastrukturdepartementet - Arlanda – en viktig port för det svenska välståndet (SOU 2025:67)**

Den statliga utredningen koncentrerar sina förslag till att öka kapaciteten i infrastrukturen och förbättra tillgängligheten till och från Arlanda flygplats, med syfte att stärka konkurrenskraften för Arlanda flygplats.

Slutbetänkandets förslag omfattar Arlanda flygplats och dess omland, där ett antal kommuner ingår. Det är bra att en sådan behovsbild har fångats och nu finns sammanställd i slutbetänkandet. Göteborgs Stad delar bedömningen att Arlanda är en strategiskt viktig nationell knutpunkt för Sveriges internationella tillgänglighet, konkurrenskraft och ekonomiska utveckling. Utredningens förslag om att stärka Arlandas konkurrenskraft genom kapacitetshöjningar i järnväg och väg samt förbättrad tillgänglighet är i grunden väl avvägda. Förändrade förutsättningar för Arlandabanan och förbättrade anslutningar med tåg, buss och väg stöds, liksom åtgärder för ordning, säkerhet och effektiv gränskontroll.

Göteborgs Stad noterar att prognoserna visar betydande ökning i transportbehoven med omkring 60 procent ökning i tågtrafiken och cirka 25 procent ökning i vägtrafiken i stråket Stockholm-Uppsala, vilket ligger över riksgenomsnittet. Denna utveckling kräver en planerad och ansvarsfull utbyggnad av infrastrukturen kring Arlanda.

## Vägledande principer

Göteborgs Stad ställer sig bakom den övergripande inriktningen i utredningen, men vill betona följande principer som avgörande för ett ansvarsfullt genomförande:

### 1. Ordning och reda i finansieringen

Alla åtgärder ska genomföras inom ramen för en långsiktig och hållbar finansiering. Projekten ska vara tydligt avgränsade, med transparens i kostnadsberäkningar och ansvarsfördelning. Investeringar i Arlandabanan måste hanteras med ekonomisk försiktighet och rättssäkerhet, särskilt vid eventuella förändringar i avtalsstrukturer.

### 2. Prioritet för drift och underhåll

Innan nya stora investeringar genomförs måste befintlig infrastruktur säkerställas genom förstärkt drift och underhåll. Robusthet, punktlighet och tillförlitlighet i transportsystemet är minst lika viktiga som kapacitet. Åtgärder som förebygger slitage och underhåller måste prioriteras för att undvika framtida merkostnader.

### 3. Stegvis genomförande i takt med faktisk efterfrågan

Göteborgs Stad förordar ett etappindelad genomförande där investeringar sker i takt med att behov uppstår och efterfrågan kan bekräftas. Detta minskar risken för överkapacitet och möjliggör bättre samhällsekonomiska bedömningar längs vägen. Utbyggnader bör utvärderas kontinuerligt, både avseende trafikvolym och effekt på näringsliv, miljö och resande.

### 4. Förbättrade anslutningar med tåg, buss och väg

Göteborgs Stad stödjer förslagen om att förbättra Arlandas anslutningar och åtgärder som förbättrar tillgängligheten via tåg, buss och väg.

### 5. Åtgärder för ordning, säkerhet och effektiv gränskontroll

I takt med att Arlandas kapacitet byggs ut måste även åtgärder vidtas för att stärka ordning, säkerhet och effektiv gränskontroll. Ökade trafikvolym får inte ske på bekostnad av säkerhet och kontrollfunktioner. Resurser till pass- och tullverksamhet, samt tekniska lösningar för snabbare och mer effektiv kontroll, måste säkerställas som en integrerad del i Arlandas utveckling.